

การพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียน
บ้านปากน้ำปราณสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
DEVELOPMENT OF A PARTICIPATORY MANAGEMENT MODEL FOR STUDENT SAFETY
(PERSONAL THREATS) AT BAN PAK NAM PRAN SCHOOL UNDER THE OFFICE OF
PRACHUAP KHIRI KHAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

กาญจนา อากาศเหลือง¹ , สายชล จินโจ²

¹ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

E-Mail: krupum1@gmail.com

²นักวิชาการอิสระ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตคอมพิวเตอร์ศึกษา

E-Mail: saicholjinjo@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของนักเรียนสำหรับโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 2) พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ และ 4) ประเมินผลรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 22 คน ผู้ปกครองนักเรียนใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มอย่างง่ายได้จำนวน 175 คน นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) คู่มือด้านความปลอดภัย 2) แบบสอบถามสภาพปัญหา 3) แบบประเมินความเหมาะสม และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ พบว่า ด้านความปลอดภัยของนักเรียนที่เป็นประเด็นปัญหาจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านภัยบุคคล (99%) ประกอบด้วย ดิตเกมสื่อออนไลน์โซเชียลมีเดีย ยาเสพติด การปล่อยปลະละเลยทอดทิ้ง การพนัน การกลั่นแกล้งรังแก การทะเลาะวิวาท การล่อลวงล่เมิดทางเพศ การตั้งครรภในวัยรุน ภาวะจิตเวช เอดส์ และการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา ตามลำดับ 2) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ (TEAMPRAN) ประกอบด้วย 1) กำหนดทีมทำงานร่วมกัน (T : team) 2) ประเมินสภาพปัญหา (E : estimate) 3) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ (A : appreciation) 4) วางแผนให้ขับเคลื่อน (M : motivation) 5) การปฏิบัติการตามแผน (P : Planned Actions) 6) สะท้อนผลลัพธ์ (R : reflect) 7) ประเมินและติดตามผล (A : assess and monitor) และ 8) รายงานผลกับเครือข่าย (N : network report) มีความเหมาะสมของและความสอดคล้องของรูปแบบอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.88$, S.D.=0.24) 3) การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.59) และ 4) การวิเคราะห์ความพึง

พอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำ
ปราณ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55, S.D.=0.57$)

คำสำคัญ : ทักษะการบริหาร, ทักษะการบริหารของผู้บริหาร

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the problem of student safety at Ban Pak Nam Pran School under the Office of Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area 2; 2) to develop a model of participative management on safety of Students (Personal Hazards) at Ban Pak Nam Pran School 3) Experiment with the model of management with participatory safety of students (Personal threats) at Ban Pak Nam Pran School and 4) Evaluate the model of management with participation in safety. of students (personal disasters) Ban Pak Nam Pran School The samples used in the research were There were 22 teachers at Ban Pak Nam Pran School under the Office of Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area 2. Parents of students were randomly selected for 175 students, and 322 elementary school students of Ban Pak Nam Pran School were used. The research were 1) safety manual 2) problem questionnaire 3) suitability assessment form and 4) satisfaction assessment form. The statistics used in the research were mean, percentage, standard deviation. The results of the research were as follows: 1) The problem of safety problems of students at Ban Pak Nam Pran School found that the students' safety problems were from descending as follows: 1) Personal threats (99%) consisted of game addiction, media Online Cyber Threats, Drugs, Abandonment, Gambling, Bullying quarrel sexual harassment Adolescent pregnancy, psychiatric conditions, AIDS, and injustice from the education system, respectively 2) The model of management with participatory safety of students (personal threats) at Ban Pak Nam Pran School (TEAMPRAN) consisted of 1) Determine a team to work together (T : team) 2) Assess the problem condition (E : estimate) 3) Share learning experiences (A : appreciation) 4) Plan to drive (M : motivation) 5) Plan action (P : Planned Actions), 6) reflect results (R : reflect), 7) assess and monitor results (A: assess and monitor), and 8) report results to the network (N: network report). At the most appropriate level ($\bar{X}=4.88, S.D.=0.24$) 3) Assessment of the use of participatory

management model on safety of students (personal threats) at Ban Pak Nam Pran School. The average was at the level of appropriateness ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.59) and 4) the satisfaction analysis of the sample group towards the participatory management on safety of students (personal threats) at Ban Pak Nam School. Overall, it was found that it was at the highest level ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.57).

Keywords: Participatory management, Safety, Personal threats

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สามารถจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ความสำคัญกับการจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนจะต้องจัดให้กับเด็กนักเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาที่กล่าวมา โดยการที่ผู้ปกครองนำบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนนั้น นอกจากที่จะได้รับการศึกษาด้านวิชาการและทำกิจกรรมแล้ว โรงเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญปลอดภัยแก่เด็กนักเรียนที่มาโรงเรียนด้วย ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2552 บัญญัติไว้ในหมวดที่ 5 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 8-10) ได้กล่าวว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ โดยวางแผนกำหนดมาตรการแก่ที่สรวงอาคารและสถานที่ของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์และข้อมูลข่าวสารและกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวงและมติคณะรัฐมนตรีตลอดจนคำสั่งของทางราชการที่เกี่ยวข้องให้มีการสำรวจและการตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ตามความเหมาะสม โดยขอคำแนะนำจากองค์การรักษาความปลอดภัยให้คำนึงถึงภัยอันตรายที่เกิดจากธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ เพื่อรักษาความปลอดภัยให้พ้นจากการจากรกรรม โจรกรรม การก่อวินาศกรรม การก่อการร้ายหรือเหตุอื่นใด อันอาจทำให้เกิดความเสียหาย (อติสร ตีปานธรรม, 2561 : 3) ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 13) จึงได้วางนโยบายการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยกล่าวไว้ว่า นักเรียน คือ หัวใจของการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีความตระหนักในความปลอดภัย และเล็งเห็นถึงความเร่งด่วนที่สถานศึกษา และหน่วยงาน จากทุกภาคส่วนของสังคม จะต้องร่วมกันแสวงหาแนวทางที่เป็นรูปธรรม ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถอยู่ในระบบการศึกษาได้ตลอดหลักสูตรและมีทักษะชีวิตเพียงพอที่จะดูแลตนเอง ให้ปลอดภัยท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่สร้างสรรค์ อุบัติเหตุ และอุบัติเหตุ ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักเรียน ซึ่งเป็นภารกิจและความรับผิดชอบในการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล

จากสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียนของภาครัฐและเอกชนได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุ อุบัติภัย และปัญหาทางสังคมต่างๆ เช่น อุบัติเหตุจากการเดินทางไป-กลับระหว่างบ้านพักและโรงเรียนจากเครื่องเล่นหรืออุปกรณ์ต่างๆ ในโรงเรียนที่ชำรุดและไม่ได้มาตรฐาน จากการหกล้มหรือตกจากที่สูง จากการเล่นกีฬาและกิจกรรมนันทนาการ หรือจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของนักเรียนเอง จนนำมาซึ่งความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ตนเองและบุคคลรอบข้าง ซึ่งในบางครั้งอาจรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตหรือทุพพลภาพเป็นจำนวนมากในแต่ละปีนอกจากนี้นักเรียนส่วนหนึ่งอาจได้รับการหล่อหลอมจากบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนหรือล่อแหลมต่อการกระทำอันผิดกฎหมายหมิ่นเหม่ต่อศีลธรรมอันดีงาม เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ค่านิยมการซื้อสินค้าราคาแพงการเสพยาเสพติดและของมีค่า การเที่ยวกลางคืนตามสถานบันเทิง การมั่วสุมเล่นการพนันและเกมคอมพิวเตอร์การทะเลาะวิวาท การแข่งรถ รวมทั้งการเร่งเร้าจากสื่อต่างๆ ในชีวิตประจำวันอีกด้วย การดำรงชีวิตประจำวันของเด็กนักเรียนท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เสี่ยงต่อการประสบปัญหา และยังขาดการดูแลคุ้มครองด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยนั้น นับว่าเป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการและการศึกษาที่เหมาะสมตามช่วงวัยของเด็กนักเรียนอย่างยิ่ง (สุวณีย์ ศรีวรมย์, 2555 : 68) โรงเรียนจึงเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อเด็กมาก ทั้งนี้เนื่องจากเด็กจะต้องใช้ชีวิตอยู่วันละ 6-7 ชั่วโมง ความรู้ ทักษะ ค่านิยม ประสบการณ์ ที่เด็กได้รับในโรงเรียน ย่อมมีอิทธิพลต่อความสนใจ ค่านิยมและอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไปจนถึงชีวิตการทำงานของเด็กทุกคน ประการสำคัญโรงเรียนเป็นสถาบันที่จะสร้างเสริมประชาชนให้มีสุขภาพดี มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดและมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้อย่างเต็มความสามารถ (เวโรจน์ ทองเถาว์, 2558 : 228) ความปลอดภัยในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะประสบความสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับนักเรียนรู้อย่างมีความสุขและการได้รับการปกป้องคุ้มครองให้มีความปลอดภัย ดังนั้นการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนจึงเป็นงานสำคัญยิ่งที่ผู้บริหารไม่สามารถละเลยได้ โรงเรียนจึงควรมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และมีความปลอดภัย โดยมีการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และการดูแลรักษาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือทรัพยากรอื่น ๆ ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดี ใช้งานได้ และไม่เกิดอันตรายต่อผู้เรียน ครู บุคลากร และสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2552) ซึ่งได้กล่าวถึงเอาไว้ว่าโรงเรียนถือเป็นบ้านหลังที่สองของเด็กนักเรียนที่มักใช้เวลาส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียน ประกอบกับเด็กอยู่ในวัยซุกซน หากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ปลอดภัย จะยิ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดได้ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มักเกิดขึ้นภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ต้องให้ความสำคัญร่วมกันตรวจสอบและแก้ไขจุดเสี่ยง จุดอันตราย หมั่นตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งของเครื่องใช้ภายในโรงเรียนด้วยว่าชำรุดเสียหายหรือไม่ หากชำรุดรีบซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีอย่างเร่งด่วน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุอันน่าเศร้าที่ได้คร่าชีวิตเด็กนักเรียน เช่น เครื่องเล่นเด็กล้มทับเด็กเสียชีวิต เด็กถูกตู้ทำน้ำเย็นไฟฟ้าดูด เป็นต้น รวมถึงตัวเด็กนักเรียนต้องรู้จักการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ เพื่อร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ให้กับสถานที่ที่เป็นที่อบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดี และเติบโตเป็นกำลังทรัพยากรสำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต(เวโรจน์ ทองเถาว์, 2558 : 229)

นอกจากนี้ความปลอดภัยสู่สถานศึกษา ไม่ใช่เพียงโรงเรียนอย่างเดียวเท่านั้นที่มีหน้าที่ดูแลนักเรียนให้ปลอดภัย แต่รวมถึงครอบครัวนักเรียน ชุมชน ก็ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียนด้วย (อดิสร ติปานธรรม, 2561 : 4) ซึ่งการมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ ประชาชนในท้องถิ่น หน่วยงาน

ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการเพื่อการพัฒนาตั้งแต่เริ่มดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้มีโอกาสร่วมรับทราบข้อมูลและแสดงความคิดเห็น อันจะทำให้โครงการนั้น ๆ เกิดประโยชน์สูงสุดและส่งผลกระทบต่อสังคมให้น้อยที่สุด นอกจากนี้ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับชุมชน หรือระดับประเทศนั้น ถือเป็นกระบวนการที่มีส่วนร่วมที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้เกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของและยินยอมปฏิบัติตามได้อย่างสมัครใจ และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาเป็นไปในแนวทางที่สนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง (จินตวีร์ เกษมสุข, 2554 : 20-21) แม้ว่าปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีการจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาฉบับปรับปรุง แต่เป็นเพียงแนวทางกว้าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีรายการตรวจสอบเพื่อที่จะช่วยให้ระบบการตรวจสอบความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นรูปธรรม มีความสะดวกและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น และในปัจจุบันยังไม่มีใครสร้างรายการตรวจสอบสำหรับการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนที่มีมาตรฐานขึ้นมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เพื่อสร้างรายการการป้องกันตรวจสอบสำหรับการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนที่เป็นรูปธรรมมีมาตรฐาน สะดวกและเหมาะสมในการนำไปใช้งานให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันเหตุเบื้องต้นและหาแนวทางแก้ไขไว้ล่วงหน้า ป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมแก่ผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของนักเรียนสำหรับโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ
4. เพื่อประเมินผลรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ

สมมุติฐานการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีความเหมาะสมและสอดคล้องอยู่ในระดับมาก
2. การประเมินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนาโดยแบ่งออกเป็น 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้บริหารหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 89 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของนักเรียนและความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของโรงเรียนนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกับคณะครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณจำนวน 22 คน เพื่อให้ได้สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล) โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ดำเนินการแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ 1) นำข้อมูลร่างรูปแบบที่ได้จากระยะที่ 1 ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน เพื่อหารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ จากนั้นดำเนินการพัฒนาเครื่องมือสำหรับงานวิจัย และประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 22 คน ผู้ปกครองนักเรียนใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มอย่างง่ายได้จำนวน 175 คน นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ จำนวน 322 คน

ระยะที่ 4 ประเมินผลการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ดำเนินการประเมินความพึงพอใจกับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้งานการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 22 คน ผู้ปกครองนักเรียนใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มอย่างง่ายได้จำนวน 175 คน นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ จำนวน 322 คน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จากการสำรวจข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการสนทนาร่วมกับครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณพบว่า ด้านความปลอดภัยของนักเรียนที่เป็นประเด็นปัญหาจากมากไปหาน้อยได้แก่ 1) ด้านภัยบุคคล (99%) ประกอบด้วย ติดเกม สื่อออนไลน์โซเชียลมีเดีย ยาเสพติด การปล่อยปละละเลยทอดทิ้ง การพนัน การกลั่นแกล้งรังแก การทะเลาะวิวาท การล่องล่เมิดทางเพศ การตั้งครุภีในวัยรุน ภาวะจิตเวช เอดส์ และ การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา 2) ด้านอุบัติเหตุ (1%) ประกอบด้วย อุบัติเหตุจากการเดินทาง อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อม อุบัติเหตุจากเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ อุบัติเหตุจากกิจกรรม และอุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ 3) ด้านภัยเกิดจากมนุษย์ (0%) ประกอบด้วย อัคคีภัย การก่อวินาศกรรม การระเบิด การชุมนุม ประทุรังและจลาจล และ 4) ด้านสาธารณภัย (0%) ประกอบด้วย อุทกภัยและดินโคลนถล่ม พายุหมุนเขตร้อน แผ่นดินไหวและอาคารถล่ม คลื่นสึนามิ ภัยแล้ง ภัยจากอากาศหนาว สารเคมีและวัตถุอันตราย ไฟป่าและคมอกควัน ภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ ภัยจากโรคระบาในสัตว์ และภัยทางอากาศ ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความเห็นสภาพปัญหาด้านความปลอดภัยของนักเรียนด้านภัยบุคคลมากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเข้าสู่สนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คนเพื่อหารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน (ภัยบุคคล) สำหรับโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณที่เหมาะสมพบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (TEAMPRAN) ประกอบด้วย 1) กำหนดทีมทำงานร่วมกัน (T : team) 2) ประเมินสภาพปัญหา (E : estimate) 3) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสพการณ์ (A : appreciation) 4) วางแผนให้ขับเคลื่อน (M : motivation) 5) การปฏิบัติการตามแผน (P : Planned Actions) 6) สะท้อนผลลัพธ์ (R : reflect) 7) ประเมินและติดตามผล (A : assess and monitor) และ 8) รายงานผลกับเครือข่าย (N : network report) จากนั้นผู้วิจัยได้นำรูปแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง ผลการประเมินดังตารางที่ 1

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

รายการประเมิน	n = 7		ความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. กำหนดทีมทำงานร่วมกัน (T : team)	4.86	0.38	มากที่สุด
2. ประเมินสภาพปัญหา (E : estimate)	5.00	0.00	มากที่สุด
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสพการณ์ (A : appreciation)	4.86	0.38	มากที่สุด
4. วางแผนให้ขับเคลื่อน (M : motivation)	5.00	0.00	มากที่สุด
5. การปฏิบัติการตามแผน (P : Planned Actions)	5.00	0.00	มากที่สุด
6. สะท้อนผลลัพธ์ (R : reflect)	4.86	0.38	มากที่สุด
7. ประเมินและติดตามผล (A : assess and monitor)	4.57	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.88	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของและความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.88$, $S.D.=0.24$) สามารถสรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญรับรองขั้นตอนทั้ง 7 ด้าน สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ความเหมาะสมของการกำหนดทีมงานร่วมกัน	4.41	0.59	มาก
2. การศึกษาและประเมินสภาพปัญหา	4.36	0.58	มาก
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน	4.41	0.59	มาก
4. วางแผนการทำงานให้ขับเคลื่อนร่วมกัน	4.50	0.60	มาก
5. การปฏิบัติตามแผนร่วมกันเป็นทีม	4.55	0.60	มากที่สุด
6. สะท้อนผลลัพธ์ให้สมาชิกรับฟัง	4.59	0.59	มากที่สุด
7. ประเมินและติดตามผลการทำงานร่วมกัน	4.41	0.59	มาก
8. ความเหมาะสมของคู่มือด้านความปลอดภัย	4.41	0.59	มาก
9. ความเหมาะสมของการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.45	0.60	มาก
รวม	4.45	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.45$, $S.D.=0.59$)

4. ประเมินผลการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การศึกษาสภาพปัญหาด้านความปลอดภัย(ภัยบุคคล)	4.43	0.57	มาก
2. วางแผนทำงานด้านความปลอดภัย(ภัยบุคคล)ร่วมกัน	4.47	0.57	มาก
3. นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน	4.43	0.57	มาก
4. มีการกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัย(ภัยบุคคล)	4.60	0.56	มากที่สุด

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5. นโยบายและการวางแผนการรักษาความปลอดภัย(ภัยบุคคล)	4.60	0.56	มากที่สุด
6. การวางแผนรักษาความปลอดภัย(ภัยบุคคล)ของนักเรียน	4.73	0.45	มากที่สุด
7. มาตรการป้องกันและแก้ไขด้านความปลอดภัย(ภัยบุคคล)	4.67	0.61	มากที่สุด
8. การลงมือปฏิบัติด้านความปลอดภัย(ภัยบุคคล)ร่วมกัน	4.53	0.57	มากที่สุด
9. การประเมินผลด้านความปลอดภัย(ภัยบุคคล)	4.40	0.67	มากที่สุด
10.การรายงานผลการบริหารด้านความปลอดภัย(ภัยบุคคล)ให้กับเครือข่าย	4.60	0.56	มากที่สุด
รวม	4.55	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55,S.D.=0.57$)

อภิปรายผล

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จากการสำรวจข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการสนทนาร่วมกับครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณพบว่า ด้านความปลอดภัยของนักเรียนที่เป็นประเด็นปัญหาจากมากไปหาน้อยได้แก่ 1) ด้านภัยบุคคล (99%) ประกอบด้วย ดิดเกม สื่อออนไลน์ภัยไซเบอร์ ยาเสพติด การปล่อยปละละเลยทอดทิ้ง การพนัน การกลั่นแกล้งรังแก การทะเลาะวิวาท การล่องละเมิดทางเพศ การตั้งครมในวัยรุ่น ภาวะจิตเวช เอดส์ และ การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา 2) ด้านอุบัติเหตุ (1%) ประกอบด้วย อุบัติเหตุจากการเดินทาง อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อม อุบัติเหตุจากเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ อุบัติเหตุจากกิจกรรม และอุบัติเหตุจากอาคารเรียนอาคารประกอบ 3) ด้านภัยเกิดจากมนุษย์ (0%) ประกอบด้วย อัคคีภัย การก่อวินาศกรรม การระเบิด การชุมนุมประท้วงและจลาจล และ 4) ด้านสาธารณภัย (0%) ประกอบด้วย อุทกภัยและดินโคลนถล่ม พายุหมุนเขตร้อน แผ่นดินไหวและอาคารถล่ม คลื่นสึนามิ ภัยแล้ง ภัยจากอากาศหนาว สารเคมีและวัตถุอันตราย ไฟป่าและคมอกควัน ภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ ภัยจากโรคระบาดในสัตว์ และภัยทางอากาศ ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความเห็นสภาพปัญหาด้านความปลอดภัยของนักเรียนด้านภัยบุคคลมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นการดำเนินการที่ต้องมีมาตรการเพื่อให้เกิดความปลอดภัย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นแก่นักเรียนด้วยความสำคัญนี้ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารจึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเข้าสู่สนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านความปลอดภัยในโรงเรียน ด้านการศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ จำนวน 8 คนเพื่อหารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล) สำหรับโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณที่เหมาะสมพบว่า ได้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (TEAMPRAN) ประกอบด้วย 1) กำหนดทีมงานทำงานร่วมกัน (T : team) 2) ประเมินสภาพปัญหา (E : estimate) 3) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ (A : appreciation) 4) วางแผนให้ขับเคลื่อน (M : motivation) 5) การปฏิบัติการตามแผน (P : Planned Actions) 6) สะท้อนผลลัพธ์ (R : reflect) 7) ประเมินและติดตามผล (A : assess and monitor) และ 8) รายงานผลกับเครือข่าย (N : network report) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ อุทัยแสน (2561) ได้ทำการศึกษากลยุทธ์การบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา พบว่า

กลยุทธ์การบริหารความปลอดภัยสถานศึกษาประกอบด้วย 1) การกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย 2) การบริหารความเสี่ยง 3) การกำหนดแผนและมาตรฐานความปลอดภัย 4) การประเมินความปลอดภัย 5) นโยบายด้านความปลอดภัย และ 6) การป้องกันความเสียหาย ในงานวิจัยทำให้เห็นว่ารูปแบบความสัมพันธ์ของกลยุทธ์การบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา ทั้ง 6 มีความสัมพันธ์กัน การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในครั้งนี้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน ซึ่ง ญัฐวัฒน์ ศุภลักษณ์พิทยา (2560) ได้เรียบเรียงฉบับแปลไทย ความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน กรอบแนวคิดระดับโลกเพื่อสนับสนุน The Global Alliance for Disaster Risk Reduction and Resilience in the Education Sector and The Worldwide Initiative for Safe Schools โดยเป้าประสงค์รอบความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน มีเป้าหมายเพื่อลดความเสี่ยงของภัยทุกชนิดที่อาจเกิดขึ้นในภาคการศึกษา โดยในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา นักรณรงค์เพื่อสิทธิเด็กมารวมตัวกันเพื่อปรับปรุงให้เด็กสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่บูรณาการไม่แบ่งแยกและมีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียมและปลอดภัย เสริมสร้างความเข้มแข็งของการประสานงานและเครือข่ายเพื่อความสามารถในการฟื้นตัวในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับสากล สร้างความเข้มแข็งให้การบริหารจัดการด้านการศึกษาและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อป้องกันและลดความล่าช้าต่อภัย ความเปราะบางต่อภัยและความเสี่ยงทุกชนิด และสร้างความเข้มแข็งให้กับความสามารถในการฟื้นฟูและปรับตัว นโยบายและแผนภาคการศึกษาหลักสำคัญของความพยายามดังกล่าวนี้เป็นการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิเด็กที่มีชีวิตรอดได้รับการปกป้องคุ้มครองได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสิทธิที่จะมีส่วนร่วม แนวทางดังกล่าวจึงเป็นแนวทางที่ให้เด็กเป็นศูนย์กลาง ไม่แบ่งแยก มีส่วนร่วม เด็กทุกคนควรได้รับการช่วยเหลือให้มีส่วนร่วมในทุกมิติ

2. ความเหมาะสมของและความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.88, S.D.=0.24) สามารถสรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญรับรองขั้นตอนทั้ง 7 ด้าน สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลกับโรงเรียนในบริบทเดียวกันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับคณะครูโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ ร่างเป็นแนวทางรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมและนำข้อมูลสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิเคราะห์และกำหนดรูปแบบที่เหมาะสม จากนั้นทำการพัฒนาเครื่องมือการวิจัยและประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำให้มีความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร ดีปานธรรม (2561 : 155) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2561 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา (2) ปัจจัยด้านมาตรการป้องกันและแก้ไข อุบัติภัยในสถานศึกษา (3) ปัจจัยด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม (4) ปัจจัยด้านมาตรการรักษา และ 3) รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ได้รับการประเมิน และได้รับการรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มครั้งที่สองทุกท่านว่ารูปแบบดังกล่าว เป็นรูปแบบที่ดีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ในสถานการณ์จริง เช่นเดียวกับ บุญเลี้ยง จอดนอกและคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาและพัฒนาแบบร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งผลต่อความปลอดภัย การล่อลวงละเมิดทางเพศ การใช้ความรุนแรงและการใช้สารเสพติด ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งทำการศึกษาปัจจัยและ

องค์ประกอบของรูปแบบที่ส่งต่อความปลอดภัย พบว่า รูปแบบความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาและผู้บริหารของนักเรียนรวมถึงรูปแบบความร่วมมือที่สร้างขึ้นเป็นพันธมิตรและการมีส่วนร่วมเครือข่ายตามความสามารถของตนและจากบุคคลต้นแบบในชุมชน ผลการประเมินรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ปัจจัยนำเข้าวิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติมีความเหมาะสม มีกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมที่มีความชัดเจน มีความเป็นไปได้ที่จะทำงานสำเร็จ

3. การประเมินการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.45$, $S.D.=0.59$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (TEAMPRAN) ประกอบด้วย 1) กำหนดทีมทำงานร่วมกัน (T : team) 2) ประเมินสภาพปัญหา (E : estimate) 3) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ (A : appreciation) 4) วางแผนให้ขับเคลื่อน (M : motivation) 5) การปฏิบัติการตามแผน (P : Planned Actions) 6) สะท้อนผลลัพธ์ (R : reflect) 7) ประเมินและติดตามผล (A : assess and monitor) และ 8) รายงานผลกับเครือข่าย (N : network report) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนจะมีการทำงานแบบมีส่วนร่วมจึงทำให้ผลการใช้อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุณสถานนท์ (2563) ได้ศึกษาการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับคณะกรรมการบริหารงานวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 (2564) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนคุณภาพของชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 3 พบว่าองค์การประกอบหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนคุณภาพของชุมชนประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ โลกทัศน์การร่วมเสริมสร้างพลังบวก การทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ร่วม การบรรลุผลสำเร็จ

4. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยของนักเรียน(ภัยบุคคล)โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, $S.D.=0.57$) ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมซึ่งได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่ายประกอบด้วย ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนโรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ โดยรูปแบบที่ได้มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม กำหนดวางแผนการทำงาน ลงมือปฏิบัติตามแผน ติดตามและประเมินผล สะท้อนผลและมีการรายงานผลกับเครือข่ายกับกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ผลที่ได้เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศราณ ไกรดำและคณะ (2564) ได้ทำการประเมินโครงการสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า การประเมินด้านบริบทของโครงการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ความรู้ความเข้าใจต่อโครงการสถานศึกษาปลอดภัยพบว่า หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้วนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อโครงการสถานศึกษาปลอดภัยเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 การนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ของนักเรียนหลังจากการเข้าร่วมโครงการ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนได้นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจต่อโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเทียบกับเกณฑ์การตัดสินถือว่าผ่านเกณฑ์ทั้ง 4 ด้าน ควรดำเนินการโครงการสถานศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศูนย์เฉพาะกิจ

คุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2558) ได้ อธิบายไว้ในคู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนว่า การสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียน เป็นบทบาท หน้าที่ที่สำคัญที่สุดที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ โดยต้องจัดให้เหมาะกับบริบทของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนเพื่อคุ้มครองดูแลเด็กนักเรียน และสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่มีความ ใกล้ชิดกับเด็กนักเรียน ดังนั้นในการสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียนจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับเด็กนักเรียนอย่างแท้จริง สถานศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กนักเรียนเติบโตอย่าง เต็มศักยภาพ ด้วยการสร้างความปลอดภัยในชีวิตของเด็กนักเรียน รวมทั้งการปกป้อง คุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก นักเรียนจากอันตรายต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจในการสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียนย่อมส่งผลต่อ คุณภาพการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งจะทำให้ไปสู่การพัฒนาชีวิตที่ดีและ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2552). **คู่มือผู้บริหารท้องถิ่นในการจัดการสาธารณภัย**. สำนักส่งเสริมการ ป้องกันสาธารณภัย. กรุงเทพฯ: ชวนชม
- กนกอร อุณสถานนท์. (2563). **การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร**. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม : 1 – 14.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรแกนกลาง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- คณะกรรมการบริหารงานวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3. (2564). **การพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนคุณภาพของชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). **แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน**. วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 26 ฉบับที่ 50 มกราคม – เมษายน: 169 – 186.
- ชัยวัฒน์ อุทัยแสน. (2561). **กลยุทธ์การบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐวัฒน์ ศุภลักษณ์พิทยา. (2560). **ฉบับแปลไทย ความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน**. กรอบแนวคิดระดับโลกเพื่อ สนับสนุน The Global Alliance for Disaster Risk Reduction and Resilience in the Education Sector and The Worldwide Initiative for Safe Schools. Unicef for every child.
- บุญเลี้ยง จอดนอกและคณะ. (2561). **การศึกษาและพัฒนารูปแบบความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา และ ผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งผลต่อความปลอดภัย การส่งเสริมทางเพศ การใช้ความรุนแรงและการใช้สาร เสพติด ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. โครงการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมแลกเปลี่ยน สพฐ. ปีงบประมาณ 2561 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

- พงศราณ ไกรดำและคณะ. (2564). การประเมินโครงการสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เวโรจน์ ทองเถาว์. (2558). การพัฒนารายการตรวจสอบสำหรับการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม : 227 – 239.
- ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน. (2558). คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). คู่มือการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560. กพร.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2556). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2552 (ฉบับแก้ไข). สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ : แม็ทซ์พอยท์.
- สุวณีย์ ศรีวิกรมย์. (2555). สภาพและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม : 68-75.
- อดิสร ดีปานธรรม. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity. New York: World Developments.
- United Nations. (2019). Social development [Online]. Retrieved June 7, 2019, from: <https://www.un.org/development/desa/en/key-issues/social.html>
- United Nations. (1981). Popular participation as a strategy for promoting community-level action and national development. New York: United Nations.